

Изпълнител: Сдружение
„Обществен фонд за подпомагане“

ДОКЛАД

„ПОВИШАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПОЛИТИКИ И ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

По изпълнението на проект № BG05SFOP001-2-009-0196-C01

Съдържание:

1. Предназначение
2. Цел
3. Целева група
4. Изисквания към осъществяване на добра комуникационна връзка, изготвяне на оценка и отправяне на препоръки свързани с гражданското участие
5. Аprobиране на Ръководството /Доклад/, чрез публичната база поддържана от ДАБЧ
 - 5.1. Анализ на Закона за българите, живеещи извън Република България, както и /липса на подзаконовни актове по неговото прилагане, указания, издадени от ДАБЧ съвместно с други органи и организации
 - 5.2. Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света
 - 5.3. Устройствен правилник на ДАБЧ
 - 5.4. Анализ на правомощията на институциите, отговарящи за провеждане на държавната политика и организиране на работата с българите в чужбина и взаимодействието с тях
 - 5.5. Анализ на изпълняваната държавна политика
 - 5.6. Проучване на достъпа на гражданите до системата за удостоверяване в различни региони от света
 - 5.7. Стратегически насоки за развитие на работата с българите в чужбина
6. Възможности за обратна връзка, комуникация със заинтересованите страни по изпълнение на политики
 - Телефонна връзка
 - Електронна поща/мейл
 - Връзка с експерт по държави
 - Чрез Социални мрежи
 - Друго
7. Препоръки за промени в изпълняваните политики

Предназначение

Необходимостта породена от реалността е да се допринесе:

- за по-нататъшното усъвършенстване на стандартите по изготвянето и координацията на политиките за българите в чужбина като част от действията, предприемани от българското правителство

- осъществяването на по-добра комуникационна връзка, изготвяне на оценка и отправяне на препоръки свързани с гражданското участие подобряване на капацитета на органите на изпълнителната власт да “боравят” с политики и, по-специално, като усъвършенстват аналитичната база на своите предложения чрез обучение на държавните служители за разработка на закони

- извършване на разчети за разходи и оценка на въздействието на проекти; усъвършенстване на системата за координация и съсредоточаване на усилията върху оперативната ефективност на структурите на Министерския съвет

- анализ на Закона за българите, живеещи извън Република България, както и /липса на подзаконови актове по неговото прилагане, указания, издадени от ДАБЧ съвместно с други органи и организации.

- да се разработи и допълни Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света и аспектите заложи в нея, както и важноста за нашите сънародници в чужбина на заложеното в нея.

- да има Достъп на информация до Устройствен правилник на ДАБЧ

- изготвянето на Анализ на правомощията на институциите, отговарящи за провеждане на държавната политика и организиране на работата с българите в чужбина и взаимодействието с тях е изключително важен за и при реализирането на по-ефективни действия по отношения на работата и законодателството с българската диаспора по света

- да се направи анализ на изпълняваната държавна политика.

Важно е и проучване на достъпа на гражданите до системата за удостоверяване в различни региони от света и нагласата им за нея, очакванията и препоръките.

Стратегическото планиране се определя като начин да се набележат и предприемат мерки за постигане на желани бъдещи състояния. Това е процес на разработване на

планове за постигане на общи и конкретни цели, които се обобщават във визията и избраните ценности.

Разработването на политики се определя като:

- избор на метод на действие измежду различни алтернативи и в контекста на дадени условия, чрез които да се насочват и определят настоящите и бъдещите решения;
- генерален цялостен план, който обхваща общите цели и приемливите процедури на компетентния орган на изпълнителната власт.

Част от фазата на разработването на политики са оценката на въздействието, координацията – вътрешна и междуведомствена – и обществените консултации.

Оценка на въздействието е анализът, чрез който се извършва теоретична оценка и, при възможност, симулиране на прогнозните икономически, финансови, социални, екологични, демографски и други последици от прилагането на един акт за обществото или сектора, за които е предназначен.

Координацията включва всички действия, насочени към установяване и разрешаване на различията в целите, становищата и мненията на министерствата, като се отчитат евентуалните възражения и интересите на всички заинтересовани страни в рамките на изпълнителната власт и нейната администрация, при което общата цел е да се изгради консенсус относно разработката и съдържанието на проекта.

Обществени консултации са действията, насочени към установяване и отчитане на интересите и мненията на заинтересованите страни извън изпълнителната власт и нейната администрация (местни власти, професионални и бизнес организации, други неправителствени организации и др.). Това може да бъде процес, осъществяван по официален път чрез искане на становище или мнение от консултативен орган, както и система от неформални срещи или дискуссионни форуми с участието на обществеността и нейните организации.

Прилагането се определя като активен процес на обосновани и планирани административни действия, насочени към постигането на крайните цели на стратегическото планиране.

Мониторингът се определя като системно и непрекъснато събиране, анализ и използване на информация за управленски контрол и вземане на решения по време на прилагането.

Оценката се определя като преценка на публичните политики след тяхната реализация от гледна точка на техните резултати и въздействие, както и на потребностите, чието удовлетворяване се цели с тях.

Някои принципи и инструменти за намаляване на разликите между разработката и изпълнението на политики.

1. Споделяне на едни и същи ценности на държавната служба на всички нива от йерархията.

Извънредно важно е да съществува ясно разбиране на етичните аспекти, като например конфликт на интереси и зачитане на правото на колегите да изкажат различни мнения преди вземането на крайното официално решение (след това дори и основателно противопоставяните се на по-ранен етап трябва да се придържат към решението от съображения за лоялност и дисциплина).

2. Разпространение на общите практики за управление, за да се гарантира цялостност и последователност при процесите.

3. В това отношение ценни инструменти са обученията, насоките и ръководствата, справочните материали и казусите с коментар. Не трябва да се забравя обаче и значението на професионалните прегледи като инструмент за подобряване на ефективността, както и сравнителната литература, до която достъпът чрез Интернет е вече много по-лесен.

4. Насърчаване въвеждането на стандартни методи за комуникация, както вътрешни, така и външни, с цел намаляване на потенциалната загуба или изкривяване на информацията.

Когато законът позволява, да се експериментира със схеми за стимулиране или схеми за професионално израстване, за да се осигури личната ангажираност и мотивация на служителите.

Важно е да се мотивират държавните служители, да им се внуши чувство на съпричастност в процеса и убеждение, че те предоставят услуги на обществото, а не са само администратори. Това е важна идея, вдъхновена от примера на Ирландия, но и от други страни. Разбира се, опитвайки се да представят опита от други страни, авторите считат, че посочените примери имат и конкретни недостатъци. Затова България трябва сама да намери подходящите за нея методи и подходи.

България започна изграждането на устойчива система на управление, която изисква не само модернизация на публичния сектор, но също така съвместимост и взаимодействие с частния сектор и гражданското общество. Сътрудничеството между секторите в стратегическото планиране и съгласуваните усилия на донорите в реформата на публичната администрация ще повиши качеството и капацитета на българската

администрация, както и на изпълнителната власт в България. Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други.

Държавната политика спрямо българите, живеещи извън Република България, се осъществява от редица държавни институции: Министерски съвет, Министерство на външните работи и Държавната агенция за българите в чужбина, Министерство на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на правосъдието, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи, областните администрации и др. Дейностите, свързани с българите в чужбина, са многостранни и излизат извън компетенциите на строго определените функции на министерствата. Това е пример за транссекторна политика. От друга страна, всяка от изброените институции обхваща само отделни аспекти от дейността, засягащи сънародниците ни зад граница. Основните стратегически цели на Агенцията – запазването и развитието на националната, културната и духовната идентичност на всички българи извън пределите на България, подобряване на демографското състояние на българската нация, както и разпространението на положителния образ на България, българските култура, история, традиции и духовност по света, като се отделя специално внимание на въпросите, свързани с висшето образование и обучението на млади наши сънародници в Република България.

От една страна се наблюдава засилен интерес на младежи с български произход, които искат да продължат образованието си в България, а от друга – увеличаване на броя на българските студенти, учещи във висши учебни заведения в Европа. ДАБЧ подкрепя инициативи на гражданското общество, насочени към тази група младежи. „Наблюдава се ръст на заявленията за придобиване на българско гражданство с над 260%, сравнено с 2014 г. насам.

Трябва да бъдем адекватни за новите условия, пред които сме изправени, при това от своя страна поражда нужни законодателни промени за облекчаване на този процес.

Запазване на българската идентичност - Реализирането на стратегическата цел за запазване и възраждане на българско национално самосъзнание е един от основните приоритети на държавните институции, работещи по проблемите на българската диаспора.

Като координиращ орган на изпълнителната власт Държавната агенция за българите в чужбина заема основно място в цялата институционална система за провеждане на държавната политика по отношение на нашите сънародници в чужбина. Акцентът в дейността ѝ е насочен преди всичко към работа с младото поколение. В тази връзка се реализират различни по характер и съдържание дейности. Запазването на националната идентичност у младото поколение българи зад граница е от изключителна важност за бъдещето на страната и българската нация.

Българската диаспора зад граница е разнородна. Сравнително малко са общите въпроси на примерно на банатските българи и на новите икономически емигранти. Държавната институция, която е натоварена с работата с българската диаспора е Държавната агенция за българите в чужбина, съществувала от 1992 до 2000 г. като Агенция за българите в чужбина.

Наред с ДАБЧ самостоятелни функции имат Министерския съвет, Министерство на външните работи, Министерство на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на вътрешните работи, областните администрации и т.н.

През 2000 г. е приет Закон за българите, живеещи извън Република България, който представлява не особено добра компилация от три предложения. Части от него не са изпълними заради противоречия с други закони. Към момента не съществува единна държавна политика по отношение на българската диаспора, която да преследва ясни цели и да се опира на текущи приоритети.

Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други.

Предназначението ще се базира върху основната правова рамка – Нормативна база и вътрешни документи:

- 1. Закон за българите, живеещи извън Република България;**
- 2. Национална стратегия за българските граждани и историческите български общности по света;**
- 3. Устройствен Правилник на ДАБЧ**
- 4. Ръководство за комуникация със заинтересованите страни по изпълнение на политики**

Цел

Основната цел е отправяне на препоръки с цел подобряване процесите на предоставяне на услугите, по-добра регулаторна среда, и спазване на етични норми на държавните служители, повишаване на ефективността по посока работата с българските общности в чужбина. Работата по посока подобряването на дейността на държавната администрации е от изключително значение за изграждане на партньорство между самите администрации и гражданското общество при изпълнение на държавните политики.

Широката публичност при изпълнение на държавните политики спрямо българите по света, проучването на мнението им и апробирането на утвърдено ръководство с цел подобряване на комуникацията базирано върху поддържаната база данни – публична база от ДАБЧ ще допринесе да бъде получена информация от максимално широк кръг заинтересовани страни.

Всичко това само по себе си ще е в унисон с целите за „Открито и отговорно управление”.

Целева група

Целевата група са неправителствени организации на българи живеещи в чужбина и българи от чужбина.

За осъществяване на проучването и достигане на Целта е изготвена Анкетна карт – **виж приложение 1 и анкетна карта 2. Целта е да се съберат минимум общо 100 броя Анкетни карти /индивидуални и на организации/, като проучването се направи по няколко начина:**

- Разпращане на Анкетна карта по електронен път
- Разпращане на Анкетна карта по социалните мрежи – фейсбук
- Провеждане на Анкетно проучване пряко/на гише от служител на ДАБЧ
- Провеждане на Анкетно проучване по телефона

Събиране и обработка на максимално брой мнения от наши сънародници и организации, различен тип обединения, ръководители на КИЦ по света

Изготвяне на оценка на прилаганата държавна политика за българите в чужбина

Обобщаване на събраната информация и изготвяне на анализ и оценка

Заклучение

Изготвяне на ПРЕПОРЪКИ

Според мнението на експерти от законодателната сфера е нужно усъвършенстване на съществуващата правна уредба. Смята се, че е необходимо да се уеднаквят редица понятия и да се дадат легални дефиниции на ключови термини, както и да се синхронизират изискванията на различните нормативни актове. Реализирането на стратегическата цел за запазване и възраждане на българско национално самосъзнание е

7

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

един от основните приоритети на държавните институции, работещи по проблемите на българската диаспора.

АНКЕТНА КАРТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА
за граждани на други държави / от българските общности в чужбина
Приложение 1

Радваме се, че тази Анкета достига до Вас. Тя ще Ви отнеме не повече от 5 минути за попълване и ще е изключително ценна за нас. **Благодарим ви за участието!** Анкетата е анонимна и се спазват принципите на конфиденциалност. Настоящата анкета се осъществява от Държавната агенция за българите в чужбина и има изцяло аналитични цели. Резултатите от нея ще бъдат използвани за научни анализи. Не сте длъжни да отговаряте на всички въпроси, но ще сме ви благодарни, ако го направите! Анкетата е в рамките на проект "Засилване на гражданското участие в изпълнение на политиката за българите в чужбина", съвместно с **Европейски социален фонд към ЕС и оперативна програма „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“**.

Име на държавата, чиито гражданин сте (на български език)	
Вашият пол/зачеркнете го: 1. МЪЖ 2. ЖЕНА	
От коя възрастова група сте ? 1) до 30 години 2) от 31 до 40 години 3) от 41 до 50 години 4) от 51 до 60 години 5) от 61 до 70 години 6) над 70 години	Кое поколение българин зад граница сте? Първо поколение Второ поколение Трето поколение Друго:
Вашето образование: 1) основно 2) средно 3) висше 4) друго	Според вас нужна ли е промяна във връзка с взаимоотношенията между ДЪРЖАВАТА И ДЕЙСТВАЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ СПРЯМО БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА? - По-скоро ДА - По-скоро НЕ - Не мога да отговоря

E-mail: /по желание/	Получавате ли информация за възможностите си за кариерно развитие в България? - Да- Не- Задоволително- Незадоволително- Не мога да преценя
Доволни ли сте от обслужването на Гише в Държавната агенция за българите в чужбина? 1. Да2. Не3. Понякога	
Какво да се подобри в обслужването? Препоръки към ДАБЧ/свободна форма	
Как оценявате създадените условия за обслужване на гражданите от страна на ДАБЧ на Гише? - Добро- Много добро- Не мога да преценя- Задоволително- Незадоволително	
Каква е причината да сте в чужбина?/отбележете отговорът, който важи за Вас - Семейството ми- За да получа по-добро образование- За да получа по-добри условия на живот- За да получа по-добра професионална реализация- За да опозная и други държави, обичам да пътувам и опознавам други култури- Друго:	

С какво се занимавате към настоящия момент?

Ученик съм

Студент съм

Работя

В момента нямам работа/Безработен

Пенсионер съм

Каква е вероятността да се върнете и да работите в България? отбележете отговорът, който важи за Вас

Никога не бих

По-скоро не бих

Не мога да преценя

По-скоро бих

Със сигурност бих работил в България

Ако отговорът на предходния въпрос е „Никога не бих“ или „По-скоро не бих“ – какво ви спира?

Какво би повлияло на вашето вероятно решение да се завърнете в България?

Да намеря работа отговаряща на ценза ми

Да имам възможности за кариерно развитие

Да имам по-висок стандарт на живот

Да съм близко до семейството си

Друго:

Поддържате ли връзка с България?

Да, редовно

Да, рядко

Не

Ако отговорът Ви е "ДА", каква? (Изберете максимум до 3 отговора)

Поддържам връзка с близки, с приятели, с родители

Член съм на българско дружество

Изучавам български език / децата ми изучават български език/посещават българско училище

Чета / слушам / гледам български медии

Гласувам / участвам в избори в България

Имам професионални / бизнес връзки с България

Участвам в самодееен български състав

Посещавам редовно България

Друго (моля, посочете какво):

Кое от изброеното в най-голяма степен формира у вас чувство за принадлежност към България? (Изберете най-близкия до вас отговор/ до три отговора.)

Българското лично име

Националните традиции, фолклор, култура

Националната памет, история, герои

Националната кухня, обичаи

Достиженията и успехите на българските спортисти

Достиженията и успехите на българските представители на културата

Достиженията и успехите на българските учени

Не изпитвам чувство за принадлежност към българската нация

Друго (моля, посочете какво):

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Според вас какво съдържа понятието „българин“?

Според Вас нужно ли е усъвършенстване на съществуващата правна уредба касаеща Българите в чужбина и получаването на българско гражданство?

ДА

ПО-СКОРО ДА

НЕ

ПО-СКОРО НЕ

НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ

Какво трябва да се промени според ВАС и какво предлагате с цел подобряването на обслужването на граждани кандидатстващи за УБП(удостоверение за български произход)?

Благодарим ви за отделеното време!

АНКЕТНА КАРТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА
за организации, КИЦ и Творчески обединения на представители от българските
общности в чужбина
Приложение 2

Радваме се, че тази Анкета достига до Вас. Тя ще Ви отнеме не повече от 5 минути за попълване и ще е изключително ценна за нас. **Благодарим ви за участието!** Настоящата анкета се осъществява от Държавната агенция за българите в чужбина и има изцяло аналитични цели. Резултатите от нея ще бъдат използвани за научни анализи. Не сте длъжни да отговаряте на всички въпроси, но ще сме ви благодарни, ако го направите! Анкетата е в рамките на проект "Засилване на гражданското участие в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

изпълнение на политиката за българите в чужбина", съвместно с **Европейски социален фонд към ЕС и оперативна програма „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“**.

Име на Организацията, Творческото обединение, БНУ, КИЦ, др.:

Държава където се намира:

Нужна ли е промяна във връзка с взаимоотношенията между ДЪРЖАВАТА И ДЕЙСТВАЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ СПРЯМО БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА?

- По-скоро ДА
- По-скоро НЕ
- Не мога да отговоря

Какво трябва да се промени според ВАС и какво предлагате с цел подобряването на обслужването на граждани кандидатстващи за УБП(удостоверение за български произход)?

Доволни ли сте от обслужването?

1. Да
2. Не
3. Понякога

Какви са очакванията Ви към българската държава в частност към Държавната агенция за българите в чужбина?/текст свободен по ваша преценка/

Как оценявате създадените условия за обслужване на гражданите от страна на ДАБЧ на Гише?

- Добро
- Много добро
- Не мога да преценя
- Задоволително
- Незадоволително

Според Вас нужно ли е усъвършенстване на съществуващата правна уредба касаеща българите в чужбина и получаването на българско гражданство?

ДА

ПО-СКОРО ДА

НЕ

ПО-СКОРО НЕ

НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ

Според вас какво съдържа понятието „българин“?

Препоръки към ДАБЧ/свободна форма

Какви промени са необходими за подобряване на политиката към българите в чужбина? Споделете според Вас какво е нужно да се промени? /текст свободна форма/

Благодарим ви за отделеното време!

ДАБЧ има Устройствен правилник, ясно разписани цели и функции като Държавна агенция за българите в чужбина.

В Устройствен правилник на Държавната агенция за българите в чужбина са отразени основните ѝ функции и задачи, както следва:

- разработване съвместно с органите на изпълнителната власт държавната политика за българските общности извън Република България;
- разработване и участие в обсъждането на проекти на нормативни актове, отнасящи се до дейността на агенцията;
- участие в подготовката на сключване на международни договори, имащи отношение към българските общности;
- представяване на държавата в международни организации и програми по въпросите на националните, езиковите и религиозните общности при предоставени от Министерския съвет правомощия;

- координиране дейността на агенцията по сътрудничеството със Светия Синод на Българската православна църква и управителните тела на другите вероизповедания, държавни органи в други държави и юридически лица с нестопанска цел в страната и в чужбина със сходни цели, както и с международни организации и институции;
- събиране, анализ, съхраняване и използване на информацията за българските общности;
- изграждане и поддържане на База данни за българските училища в чужбина
- осъществяване на издателската и информационната дейност във връзка с дейността на агенцията.

Към настоящият момент, Агенцията активно прилага техниките и средствата на стратегическото управление. Така, в Стратегията на Агенцията е посочено, че агенцията следва да осъществява функциите си с оглед изпълнение приоритетите на Правителството за оказване на грижи за българите и българските граждани, които живеят в чужбина. Поставените за изминалата година стратегически цели на Агенцията са: ¹

- Оптимизиране на участието на ДАБЧ в цялостния механизъм на координация и контрол на изпълнението на държавната политика към българите по света, съгласувано с кабинета на ресорния заместник-министър-председател;
- Съхраняване и развитие на националната, културна и духовна идентичност на всички българи. Поддържане на българско лоби зад граница;
- Информация, анализи и издателска дейност;
- Подобряване на емиграционния баланс на страната.

За осъществяване на стратегическите цели агенцията си поставя следните оперативни цели:

Направления по първата стратегическа цел:

- Разработване на нов Закон за българските общности извън Република България.

Направления по втората стратегическа цел:

- Оптимизиране на административно-правната дейност на ДАБЧ във връзка с удостоверяването на български произход на лица, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство;
- Реализиране на програми за работа с българите и българските общности по региони и държави;
- Привличане на потенциала на българските общности по света за лобиране в полза на България и разпространяване на положителния образ на страната;
- Подпомагане на образованието, съхраняване на езика, историята и етническата памет и култура на българските общности, включително и участие в Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина;
- Систематизирана работа с подрастващото поколение българи по света:

¹ Стратегически план за 2012 г., стратегически цели за 2012 г. и отчет за изпълнение на целите за 2011 г., <http://www.aba.government.bg/?show=6>

- литературен конкурс „Стефан Гечев“;
- конкурс за рисунка „България в моите мечти“;
- конкурс по пеене „Любка Рондова“;
- анализ на състоянието на българските училища в чужбина;

Направления по третата стратегическа цел:

- Информационно обслужване на българите и българските общности по света;
- Аналитична и изследователска дейност, свързана със съвременното състояние и перспективите на българските общности зад граница;
- Издателска дейност;
- Интернет.

Направления по четвъртата стратегическа цел:

- Участие в годишните планове по изпълнение на Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията /2011 – 2020 г./ и на Национална стратегия по демографско развитие на България 2006 – 2020 г.;
- Работата с представителите на висококвалифицираната млада българска емиграция и нейното активизиране в подкрепа на България;
- Проучване на нагласите на младата емиграция за завръщане и професионална реализация в България;
- Организиране на летен стаж за български студенти от чужбина в ДАБЧ.

При дейността по осъществяване на тези цели, Агенцията съблюдава:

- законодателството, междуведомствените и вътрешни актове;
- надеждност и всеобхватност на информационните потоци;
- икономичност, ефективност и ефикасност.

Държавната агенция за българите в чужбина планира да насочи усилията си към:

- Наблюдение, оценка и контрол на дейностите на агенцията;
- Оптимизиране взаимодействието с неправителствените организации;
- **Усъвършенстване на нормативната уредба, регламентираща работата сред българските общности в чужбина;**
- Повишаване професионалната квалификация на служителите;
- Обезпечаване на необходимите материално технически и финансови условия на служителите за изпълнение на функциите;
- Попълване административния капацитет на структурните звена;
- Наблюдение, оценка и подобряване на Системите за финансово управление и контрол;
- Автоматизиране на работните процеси.
- Информационна и издателска дейност

Дейността на Държавната агенция за българите в чужбина, нейните инициативи и текущи проекти, тържества и позиции по разрешаване на конкретни проблеми, както и най-актуалната информация за събития от живота на българите по света, намират отражение на уеб-сайта www.aba.government.bg и информационния Портал Родина <http://www.rodinabg.net/> . Родина конслут е модерния сайт, където нашите сънародници

могат да се запознават с възможностите за инвестиции в България, признаване на дипломи, здравни осигуровки и други въпроси, като цяло административно правен портал в помощ на сънародниците в чужбина.

Агенцията поддържа разнообразни информационни регистри и база данни за българските културно-просветни организации, църковни общини и училища зад граница, които са предоставени за широко ползване на нейния сайт.

Процесът на демократизация на обществото извежда на преден план проблемите на дискурса за човешките права: институции, граждани, медии и международни организации започват кампании за присъединяване на страната към основни международни договори, в усилията ѝ за скъсване с едностранното и често превратно тълкуване на човешките права в социалистическа България. В началото на 90-те г. на ХХ в. различни прослойки от българското общество, а и от международните институции, подхождат идентично към този процес - за- бързани да попълнят пропуските на социалистическия режим, заредени с енергия за наваксване на забавянето и ентузиазъм за присъединяване към международната общност на правовите държави. Стартира многоизмерен процес на превеждане от международна на българска почва на ключови термини от сферата на човешките права, включващ не просто превод от големите чужди езици (главно английски и френски), а и процес на разбиране, характеризиращ се с дебати върху определени значения и мъчително договаряне на смисли. В тази „контактна зона“ българската публика гради нови понятия, като абсорбира чужди модели, подбира елементи от тях и ги комбинира със съществуващи преди разбираня за човешки права. В „автоетнографията“ на прехода, българските версии на тези права описват множество траектории, като в различни периоди от време активират различни комбинации от значения, с различен произход и смислова натовареност. В контекста на тази практика се приема и че извън страната има доста мощни български диаспори, броят на чиито членове непрекъснато нараства. Публиката, към която е насочена комуникационната практика на ДАБЧ може да бъде разграничена на вътрешна и на външна, както това е видно от следващата таблица:

таблица 1 Публика на комуникационната практика на ДАБЧ

Вътрешни групи	Външни групи
Всички служители на ДАБЧ	Български общности в чужбина
Ръководни кадри на ДАБЧ	Българи, живеещи в страната
Дирекции и звена на ДАБЧ	Деца
	Министерски съвет
	Други публични органи, в това число и по отношение на страните, в които живеят българите
	Органи от ЕС
	Журналисти и медии – електронни и печатни

	Контролен орган / Сметна палата или АДФК/

Разбира се, вътрешната публика е по-малобройна, отколкото външната. Наред с това, вътрешната публика не бива да се подценява, тъй като тя е свързана на практика с качеството основната дейност, за която е създадена ДАБЧ. Така, ако липсва достатъчно комуникация със служителите е възможно:

- недооценяване на дейността на служителите;
- непредоставяне на достатъчно информация по отношение на оперативната дейност;
- проблеми, свързани с мотивацията на служителите;
- наличие на конфликтни ситуации, които не са «уловени в зародиш» и пр.

Комуникацията с останалите групи има множество особености:

- ДАБЧ поддържа уеб страница, където популяризира дейностите си;
- ДАБЧ поддържа информационен Портал Родина
- В процес на изграждане е портал за юридическа консултация на българите по света/
- ДАБЧ, както стана ясно, организира и множество събития;
- ДАБЧ работи по отношение на издаване на медии и книги;
- ДАБЧ поддържа активни връзки с журналисти;
- ДАБЧ има структурирана отчетност, което позволява активната ѝ комуникация с основни одитни органи
- ДАБЧ организира специално събития за деца – като презентираното по –горе събитие, свързано с детска книга или пък изложби на деца, живеещи извън страната и пр.

2. Апели и послания

Целите на посланията, ориентирани към отделните групи, свързани с PR на ДАБЧ са различни, като те могат да се представят в следващата таблица:

таблица 2 Цели и послания, групирани по вид публика

Група бенефициенти	Характеристика на посланието
Вътрешни групи	<i>Задоволяване на информационни потребности за:</i>
Всички служители на ДАБЧ	Информация за дейностите на ДАБЧ Подобряване на текущата дейност Информация при иновации или проекти на Агенцията

	Анализ на мнението на служителите по отношение на дадени проблеми, начин на работа, промяна в организационната структура, текущи задачи и пр.
Ръководни кадри на ДАБЧ	Подобряване на общия процес на работа и изпълнение на поставените цели в ДАБЧ
Дирекции и звена на ДАБЧ	Интегриране към стратегическите цели на организацията Подобряване на общия процес на работа, контрол и изпълнение в ДАБЧ
Външни групи	
Български общности в чужбина	Предоставяне на данни по отношение на дейността на ДАБЧ Предоставяне на общи данни по отношение на ситуацията в страната, социалните проблеми, техните решения, обстановката у нас и пр.
Българи, живеещи в страната	Информация по отношение на българската диаспора извън страната, както и инициативите, свързани с проявите на ДАБЧ у нас
Деца	Откриване на таланти Интегриране на децата с българската идентичност и подпомагане на процеса на социализиране
Министерски съвет	Интегриране на целите с целите на МС Бюджетно – финансови отношения, тъй като Агенцията е бюджетно предприятие
Други публични органи, в това число и по отношение на страните, в които живеят българите	Анализ на възможностите за общи промоционални, културни, социални или подобни дейности
Органи от ЕС	Обмен на практики и дейности Проучване на начина на работа в други подобни организации Управление на проекти
Журналисти и медии – електронни и	Информация по отношение на

печатни	цялостната дейност на ДАБЧ, постигането на целите на ДАБЧ, събития, прояви и пр.
Контролен орган / Сметна палата или АДФК/	Информация по отношение на бюджетните дейности

Различните комуникационни групи налагат използването на различни комуникационни канали, така например каналите по които се предава информация могат да бъдат представени на следващата таблица:

Канали, по които ДАБЧ комуникира с отделните групи

Група бенефициенти	Комуникационен канал
Вътрешни групи	
Всички служители на ДАБЧ	Формална и неформална директна и косвена комуникация (чрез заповеди, инструкции, оперативки, съвещания и други) Информационна система на ДАБЧ Преки междуличностни комуникации Дейност на отделните ръководители при информация, постигане и разпределение на задачите, оценка и обучение на служителите
Ръководни кадри на ДАБЧ	Въпросници, инструкции, наредби и други Информационна система на ДАБЧ Преки междуличностни комуникации
Дирекции и звена на ДАБЧ	Въпросници, инструкции, наредби и други Информационна система на ДАБЧ Преки междуличностни комуникации
Външни групи	
Български общности в чужбина	Уеб –страница на ДАБЧ Публикации в медии Специални събития Електронни бюлетини и прессъобщения Директна телефонна връзка

	Директна онлайн връзка Лични контакти
Българи, живеещи в страната	Уеб –страница на ДАБЧ Интервюта и изказвания на ръководители на ДАБЧ в медии Електронни бюлетини и прессъобщения Директна телефонна връзка Директна онлайн връзка Лични конкакти Специални събития
Деца	Лични контакти Специални събития Електронни бюлетини и прессъобщения най –вече насочени към родителите на децата Директна телефонна връзка
Министерски съвет	Чрез писма, указания и други официални документи Чрез лични контакти на ръководителите на ДАБЧ
Други публични органи, в това число и по отношение на страните, в които живеят българите	Чрез писма, указания и други официални документи Прояви на сътрудничество Чрез българските посолства
Органи от ЕС	Чрез официално разменени писма, запитвания и други
Журналисти и медии – електронни и печатни	Интервюта, изказвания и прес контакти – брифинги, специални събития, пресконференции, преспапки и пр
Контролен орган / Сметна палата или АДФК/	Чрез финансово –счетоводни отчети и вътрешен одит

Направеното анкетно проучване съгласно целите и задачите на настоящия Проект доведе до редица интересни резултати.

Анкетни карти по държави

Великобритания – 3 броя

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Унгария – 1 брой
Румъния – 1 брой
Канада – 2 броя
Молдова – 7 броя
Италия – 3 броя
Косово – 2 брой
Колумбия – 3 броя
САЩ – 4 броя
Австралия – 1 брой
Гърция – 1 брой
Киргизстан – 1 брой
Албания – 3 броя
Македония – 4 брой
Германия – 2 броя
Украйна – 25 броя
Франция – 2 брой
Люксембург – 2 броя
Испания – 8
Република Сърбия – 10 броя
Русия – 1 брой

Общо: **85 броя** анкетни карти, за българи от българските общности в чужбина, анонимно попълнени, постъпили от общо **21 държави**.

Анкетни карти за организация, КИЦ, творческо обединение, сдружение на български общности в чужбина

САЩ – 1 брой
Италия – 1 брой
Испания – 4 броя
Украйна – 1 брой
Албания – 1 брой
Киргизстан – 1 брой
Колумбия – 1 брой
Русия – 1 брой
Молдова – 2 брой
Германия – 1 брой
Румъния - 1 брой

Общо организации: 15 от 11 държави

Представителна извадка – 100 АК общ брой

Извадката е разнородна. Анкетното проучване е правено на място на Гише, по телефона, по електронната поща и социални мрежи. Най-голяма активност порявиха наши сънародници от Украйна, Испания и Република Сърбия. Най-ниска активност се наблюдава от страни като Косово, Унгария, Румъния и други. В анкетното проучване взеха участие наши сънародници и представители на различни организации от **21 държави: Великобритания, Унгария, Румъния, Канада, Италия, Испания, Косово, Албания, Сърбия, Молдова, Люксембург, Франция, Киргистан, САЩ, Австралия, Украйна, Германия, Колумбия, Гърция, Македония и Русия.**

ЦЕЛ, ЗАДАЧИ И МЕТОДИКА НА ПРОУЧВАНЕТО

12. Цел: Проучване мнението на наши сънародници от чужбина в лицето на организации, дружества, медии, училища, други, както и на отделни лица, живеещи в други държави/наши сънародници/. Основната цел е да се съберат мнения и препоръки с цел подобряване процесите на предоставяне на услугите, по-добра регулаторна среда, и спазване на етични норми на държавните служители. Работата по посока подобряването на дейността на държавната администрация е от изключително значение за изграждане на партньорство между самите администрации и гражданското общество при изпълнение на държавните политики. Да се види мнението по отношение очакванията към българската държава, законодателството във връзка с получаване на гражданство и нагласите за връщане в Родината.

Методи: Във връзка с целта и за изпълнение на поставените задачи, в тази разработка са използвани следните методи:

1. Социологически – чрез анкетни карти за организациите и сдруженията на българските общности в чужбина
2. Анкетни карти за граждани на други държави /наши сънародници/

ВЖ: Приложение 1 и Приложение 2

Статистически – обработката на получените резултати от проучването е извършена със стандартен офис пакет;

- Предмет на проучването е мнението на УС на даденат организация, Дружество на наши сънародници в чужбина, Асоциации и Български училища в чужбина, както и наши сънародници, граждани на други държави.

- Обект на проучването са български организации и граждани в чужбина

Общо 15 БО от 11 държави

Общо: 8 5граждани/наши сънародници в чужбина от 21 държави.

- Времето на провеждане на проучването на този етап е от месец юни 2020 г. до месец юли 2020 година;

- очакват се нови изпратени попълнени Анкетни карти от наши сънародници в чужбина и в бъдеще което би оказало влияние върху анализиранияте резултати до момента

На базата на изнесените дотук данни, може да се направи следния SWOT анализ резултатите от проведената анкета от страна на агенцията:

таблица SWOT анализ на резултатите от направеното проучване до момента от страна на ДАБЧ

Силни страни	Слаби страни
▪ Агенция с традиции, която работи повече от две десетилетия ▪ Поддържане на уеб - страница с изчерпателна информация, информационен портал, страница за поставяне на юридически въпроси от страна на наши сънародници в чужбина – Родина Консулт ▪ Добра вътрешна комуникация – на хоризонтално и на вертикално ниво ▪ Контакти с множество публични и други организации от ЕС и други	▪ Няма достатъчна активност от страна на нашите сънародници в чужбина при попълване на анонимната анкета ▪ Липсва им мотивация ▪ Липсва им повече време за реакция ▪ Липсва анкета за проучване на общественото мнение която да се прави циркулярно минимум два пъти в годината
Възможности	Заплахи
▪ Изграждане на стратегическа комуникационна политика, като се започне от мисията, визията, целите ▪ Изграждане на политика за комуникации и при криза ▪ Използване на чужд опит – от сходни организации ▪ Анкетирание на потребителите на сайта на ДАБЧ и на тази база - изграждане на гъвкава комуникационна програма	▪ Формиране на негативно обществено мнение, ако липсва политика, свързана с управление при кризи ▪ Разочароване на част от експертите, работещи в организацията –съответно – напускане на ключови служители ▪ Невъзможност за гъвкавост ▪ Засилване на апатията у нашите сънародници при редовна информация, съдействие,

	материална подкрепа и др.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В проучването на този етап са се включили анкетираните организации и наши сънародници, граждани на други държави, които са избрани на случаен принцип или отзовали се с положителна настройка към провежданата анкета. Включиха се участници от 21 държави: Великобритания, Унгария, Румъния, Канада, Италия, Испания, Косово, Албания, Сърбия, Молдова, Люксембург, Франция, Киргистан, САЩ, Австралия, Украйна, Германия, Колумбия, Гърция, Македония и Русия.

Табл.1. Разпределение на анкетираните участници по вид:

Отговори	Брой	Отн. Дял
Дружества/организации/други	15	20,45%
Граждани/наши сънародници	85	79,55%

Както е видно резултатите от проведената Анкета сочат, че почти всички участници са подали информация за държавата където живеят. От теоретична възможност и извадка за 100/човека/организации има включени общо брой 85 участника. Активността на попълнените анонимни индивидуални анкети е 79,55%. Колкото до организациите, творческите обединения е слаба активността – тоест 20,45% от анкетираните.

Табл. А - Разпределение на отговорите в Анкетата по държави/индивидуални

Държава	Брой анкетирани	Отн. Дял
Албания	3	0,42%
Австралия	1	0,04%

Великобритания	3	0,42%
Германия	2	0,19%
Гърция	1	0,04%
Испания	8	3,04%
Италия	3	0,42%
Канада	2	0,19%
Киргистан	1	0,04%
Колумбия	3	0,42%
Косово	2	0,19%
Люксембург	2	0,19%
Македония	5	1,19%
Молдова	7	2,33%
Руска Федерация	1	0,04%
Румъния	0	0,00%
САЩ	3	0,42%
Сърбия	10	4,76%
Украйна	25	29,76%
Унгария	1	0,04%
Франция	2	0,19%

Както е видно от процентното съотношение най-голям процент участие имат наши сънародници от Украйна 29,76%, следвани от Сърбия 4,76%, Испания 3,04% , Молдова 2,33%, Македония 1,19%, САЩ, Великобритания , Колумбия, Албания, Италия по 0,42%, Канада, Косово, Франция, Германия и Люксембург 0,19%, Унгария, Руска федерация, Киргистан, Гърция, Румъния и Австралия са общо – 0,04%. Реално най-голяма активност имат нашите сънародници от Бесарабия.

Табл. Б – Разпределение на отговорите за организации участващи в Анкетата по държави

Държава	Брой анкетиращи	Отн. Дял
Молдова	2	0,4%
Русия	1	0,1%

Киргистан	1	0,1%
Германия	1	0,1%
Испания	4	1,6%
Колумбия	1	0,1%
Италия	1	0,1%
Албания	1	0,1%
Украйна	1	0,1%
САЩ	1	0,1%
Румъния	1	0,01%

Табл. С – Разпределение по ПОЛ НА УЧАСТНИЦИТЕ В АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ

Държава	МЪЖЕ	ЖЕНИ
Албания	3	0
Австралия	0	1
Великобритания	0	3
Германия	1	1
Гърция	0	1
Испания	4	4
Италия	0	3
Канада	0	2
Киргистан	0	1
Колумбия	0	3
Косово	2	0
Люксембург	1	1
Македония	4	1
Молдова	3	4
Руска Федерация	0	1
САЩ	1	2
Сърбия	3	7
Украйна	14	11
Унгария	0	1
Франция	1	1

От резултата е видно, че общият брой мъже участници в анкетното проучване е 37, а общият брой жени е 48 участнички. 43,52% е дял участници от мъжки пол и 56,48% са жените участнички в проучването. По-голяма активност проявяват жените, като най-активните представителки са от Украйна и Сърбия, Молдова и Испания.

Разпределение по възраст НА УЧАСТНИЦИТЕ В АНКЕТНОТО ПРОУЧВАНЕ

На въпросът „От коя възрастова група сте ? – 23 % са посочили възраст до 30 години, следвани от възрастта от 51 до 60 години- 18%, от 31 до 40 години – 17%, от 41 до 50 години 16%, от 61 до 70 години-8% и над 70 години- са само 3%. От резултата е видно, че общият брой на участниците до тридесет годишна възраст е доста по-голям в резултат от другите възрастови групи посочени в изследването. Доста активност в проучването са проявили участници от групата 31 до 40 години – 17%. Тенденцията е все повече млади хора да проявяват чувство на принадлежност към Родината, висока активност в действие по посока развитие. Тоест наблюдава се гражданска съпричастност, активност и изразяване на гражданска позиция в тези две възрастови групи, а с най-ниска активност са хората над 70-годишна възраст. Видно е, че времето принадлежи на младите хора.

Според направеното проучване на въпросът - **Кое поколение българин зад граница сте?** отговорите като съотношение следните: Първо поколение 34%, Друго: 29%, Трето поколение 12%, не пожелали да отговорят - Без отговор – 7% и Второ поколение 3%. Първо поколение е най-честият срещан отговор.

На въпросът за образователна степен - **Вашето образование:** резултатите сочат, че с висше образование са 58% и нагоре, средно образование са 24%, категория – друго образование са само 2% и с основно само 1% от участниците в проучването. В най-голяма степен образователната квалификация на нашите сънародници зад граница е висше образование. Добре е, сериозно да се обмисли стратегия, чрез, която тези хора да насочат своите способности и професионализъм, опит и знание в България. Създаването на по-добър стандарт на живот в България би оказало положителен ефект и би провокирало сънародниците ни да работят в Родината си.

Според вас нужна ли е промяна във връзка с взаимоотношенията между ДЪРЖАВАТА И ДЕЙСТВАЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ СПРЯМО БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА?

- По-скоро ДА - 45 участника
- По-скоро НЕ -14 участника
- Не мога да отговоря 26 участника

От полученият резултат е видно, че нашите сънародници определено искат промяна във връзка с взаимоотношенията между държавата, действащата администрация спрямо българските общности в чужбина. Може да се направят изводи, че очакват по-голяма съпричастност и активност по отношение на техните проблеми и очаквания.

Получавате ли информация за възможностите си за кариерно развитие в България?

- Да – отговорили са 26
- Не – отговорили са 31
- Задоволително – отговорилите са 12
- Незадоволително - 14
- Не мога да преценя - 2

От получените резултати може да се отчете, че в по-голям аспект хората не получават информация за възможностите си за кариерно развитие в България. Някои от отговорилите с НЕ са вписали, че проявяват интерес и биха били доволни, ако получават актуални новини свързани с кариерно развитие в България. Между посочените положителни отговори се посочва тенденция хората, че се запознават с възможностите за кариерно развитие в България, чрез интернет. Може да се направи извод, че е нужно такъв тип информация да бъде предоставяна по различни начини до нашите сънародници по света. Перспективи, кариерни форуми, тип бюлетини и всичко необходимо, за да бъдат информирани и запознати с информация касаеща кариерното им развитие в Родината. Добре е подаването на информация да става и чрез съвременните технологични средства – примерно електронен бюлетин, брошура, циркулярни писма, качване на информационните портали за тенденции и търсене на работна ръка в България, браншове и други. Всичко това само по себе си би изиграло положителна роля за завръщането на наши сънародници от чужбина.

Доволни ли сте от обслужването на Гише в Държавната агенция за българите в чужбина?

1. Да - 57 %
2. Не - 5 %
3. Понякога – 18%

Като Отговор има анкетираните посочили следното: – не съм ползвал такъв тип услуга - **5 човека от анкетираните.**

Гражданите ползвали услуги на ГИШЕ в Държавната агенция за българите в чужбина в голям процент са доволни от обслужването на място. 57% от анкетиранияте са посочили категорично ДА като отговор в проучването. 18 от анкетиранияте са доволни, но само опнякога. С отрицателен отговор са едвам – 5%. При посочили отговор НЕ се дава препоръка всички услуги от страна на агенцията да се дават на шине и онлайн записването да отпадне. Според тях това би повишило степента на доволност у хората. Препоръчват и хората на гише да са по-любезни и внимателни в общуването си. И пет човека изобщо не са запознати с този тип услуга.

Какво да се подобри в обслужването? Препоръки към ДАБЧ/свободна форма

На базата на резултатите от направеното анкетно проучване излизат на преден план следните препоръки от нашите сънародници в чужбина:

- Засилване на двустранните отношения между отделните държави на различно ниво
- Още по-тясна връзка със сънародниците зад граница. В някои от анкетните карти има благодарности към ДАБЧ за съдействието, отлична работа, помощ в трудни моменти, високата заинтересованост на институцията и навременната реакция при нужда
- Да се създаде онлайн платформа за извършване на онлайн услуги, а също и за подаване на документи за УБП изцяло по електронен път
- Още по-голяма експедитивност при обслужването на студенти от българските общности в чужбина
- Да бъдат редовно информирани за работа и кариера в България с цел заръщане в Родината
- Очакват още по-голяма любезност, особено при обслужване на Гише
- Онлайн обслужване изцяло в процеса на получаване и подаване на документи за УБП
- Да се засили още повече процесът на комуникация с българските общности зад граница
- Функционирането на онлайн системата да бъде по-добро и на по-високо ниво
- Да се съкратят още повече сроковете за получаване на УБП
- Да се намалят острите критики към хората идващи на Гише и незнаещи български език перфектно, защото не всеки е имал условията да си научи езика/исторически особености
- По-честа и редовна връзка със сънародниците ни в чужбина
- Изразяват искрено уважение и добри чувства към агенцията, особено от Испания и Австралия

- По-бърза реакция и отговор при поставяне на различни тематични въпроси от страна на сънародниците ни
- Да се намери начин ДАБЧ да публикува свободни работни места в България, браншове, търсене и евентуално заплащане

Препоръките са от различно естество, свързани с подаване на информация за работа с цел завръщане в България до модернизиране на онлайн платформата, системата и съкращаването на сроковете за получаване наУБП, което на този етап се издава от ДАБЧ.

Как оценявате създадените условия за обслужване на гражданите от страна на ДАБЧ на Гише?

- Добро 32
- Много добро 25
- Не мога да преценя 20
- Задоволително 2
- Незадоволително 4
- Без отговор - 2

Като цяло гражданите обслужвани на гише на ДАБЧ определят 32% условията за обслужване на място като добри, много добро – бива определено с 25%, хора, които не могат да преценят са 20 % от анкетираните, като незадоволително са посочили отговор едвам 4 % и без отговор са само 2%. Отговор – незадоволителни условия са 2% от анкетираните лица. При организациите като много добро и добри условия са 6% от анкетираните и 3% задоволително и 3% незадоволително от сто анкетирани. Реално резултатите отчитат факта, че хората и организациите приемат условията на гише като много добри и добри и в по-малка част като незадоволителни и задоволителни.

Каква е причината да сте в чужбина?/отбележете отговорът, който важи за Вас

- Семейството ми - 55
 - За да получа по-добро образование - 3
 - За да получа по-добри условия на живот - 6
 - За да получа по-добра професионална реализация - 7
 - За да опозная и други държави, обичам да пътувам и опознавам други култури - 1
- Друго: - 7 – исторически причини, емиграция, по-високата култура, спазват се законите тук, липса на корупция, по-добри условия на живот , др. работя в чужбина, за да пазя българския език сред нашите сънародници, зелена карта родена съм в чужбина,- 6.

Резултатите сочат, че най-честото основание на сънародниците ни в чужбина като причина е посочено – семейството – 55 от анкетиранияте сочат този отговор, възможности за по-добра професионална реализация само 7 души от анкетиранияте, 6 човека сочат като причина – по-добрите условия на живот, всички други участници изтъкват в категория друго различни причини като исторически, родени в чужбина, зелена карта и др.

С какво се занимавате към настоящия момент?

Ученик съм 2

Студент съм 5

Работя 73

В момента нямам работа/Безработен 4

Пенсионер съм 6

Без отговор – 10

Работещи от анкетиранияте са 73% , 10 от тях не са посочили отговор, в пенсионна възраст са само 6% и едва 4% са без работа. Може да се направи заключение, че най-голям процент от анкетиранияте са в работоспособна възраст. Пасивно отношение по поставения въпрос проявяват само 10 човека. Студенти и ученици са 7% от участващите в проучването.

Каква е вероятността да се върнете и да работите в България? отбележете отговорът, който важи за Вас:

Никога не бих 4

По-скоро не бих 12

Не мога да преценя 17

По-скоро бих 48

Със сигурност бих работил в България - 20

Ако отговорът на предходния въпрос е „Никога не бих“ или „По-скоро не бих“ – какво ви спира?

- Нямам възможност за кариера в България
- Спира ме възрастта
- Уреденият ми живот в чужбина
- Тук при доживяване до пенсия, човек живее нормално и след това, а в България – пенсионерът отива на трудовата борса. Категорично не бих се върнал/а в България.
- Тук имам кариера, не съм убеден, че в България бих имал такава в добрия смисъл

- Семейството ми и по-добрите условия на живот
- Спира ме, факта, че в България има мафиотско управление, защото хората не се борят за промяна
- Спира ме корупцията в България, връзкарството, простацината
- Нямам българско гражданство

Какво би повлияло на вашето вероятно решение да се завърнете в България?

Да намеря работа отговаряща на ценза ми 19

Да имам възможности за кариерно развитие 18

Да имам по-висок стандарт на живот 37

Да съм близко до семейството си 11

Друго: 4

Посочен е отговор: ред и законност в България да има; Държавна стратегия, политика и законодателство за завръщането на българите от чужбина. Промяна във всички сфери на живота и преди всичко сигурност за хората. Бих се завърнала, ако децата ми държат да са в България. Опазването на българския език, дух и идентичност. Да живея в Родината си!

Поддържате ли връзка с България?

Да, редовно 82

Да, рядко 3

Не

Видно от резултатите, е че нашите сънародници поддържат редовна връзка с родината България. Най-често посочваният отговор е - Поддържам връзка с близки, с приятели, с родители, следвано от - Посещавам редовно България, Чета / слушам / гледам български медии, Имам професионални / бизнес връзки с България.

Ако отговорът Ви е "ДА", каква? (Изберете максимум до 3 отговора)

Поддържам връзка с близки, с приятели, с родители на първо място това е отговорът посочен в анкетата

Член съм на българско дружество 7

Изучавам български език / децата ми изучават български език/посещават българско училище

Чета / слушам / гледам български медии – на трето място посочено в анкетата като отговор

Гласувам / участвам в избори в България

Имам професионални / бизнес връзки с България – на четвърто място посочване в анкетата

Участвам в самодееен български състав

Посещавам редовно България - на второ място посочен отговор в анкетата

Друго (моля, посочете какво):

Кое от изброеното в най-голяма степен формира у вас чувство за принадлежност към България? (Изберете най-близкия до вас отговор/ до три отговора.)

Българското лично име

Националните традиции, фолклор, култура

Националната памет, история, герои

Националната кухня, обичаи

Достиженията и успехите на българските спортисти

Достиженията и успехите на българските представители на културата

Достиженията и успехите на българските учени

Не изпитвам чувство за принадлежност към българската нация 0

Друго (моля, посочете какво):

Националните традиции, фолклор, култура, Националната памет, история, герои, Националната кухня, обичаи са трите отговора, които в най-голяма степен формират у сънародниците ни чувство за принадлежност към България. Спазването на традициите, любовта към българския народен фолклор е пословична за всеки определящ се като българин. Националната памет, познаването на българската история е основание за гордост и принадлежност към България.

На въпроса - Според вас какво съдържа понятието „българин“? отговорите са следните:

- Родова памет, чувство на принадлежност към България и българския народ
- Традиции
- Език
- Гордост
- То е вътре в мен, родова памет, род, език
- Обич към родината България
- Част от душата ми е
- Да обичаш българското
- Владеенето на български език
- Спазване на българските традиции
- Историческа памет
- Самосъзнание
- Вътрешно силен е българинът
- Православен, вярата
- Свободолубие
- гостоприемството е характеристика на всеки българин
- сила
- състояние на духа
- принадлежност към корените ни в България
- да има потекло от България, членове на семейството да са си българи
- Гражданин на държавата България - всичко останало е универсални човешки черти, проявени в българския културен контекст.
- Българската памет и самосъзнание за народност – българска.
- Езикова и културна принадлежност
- Висок интелект притежава българинът, визия, гордост, сила, свобода на воля и дух
- Да си се родил на определена територия
- Зад думата – българин стои една голяма история, архивите на Ватикана биха помогнали да възстановим страшно много неща за нашата история, ние сме голям народ, редно е българската държава да вземе мерки за достъп до архива във Ватикана и изваждане на истини за България
- Самосъзнание, самоопределящ се като българин човек
- Зовът на кръвта
- Българинът е човек роден в България, познаващ знаещ български език, история и традиции, човек уважаващ законодателството на Република България. Човек тържествуващ за всяко достижение на страната ни.

- Говорещ български език, отрасъл с българските традиции и запознат с културата на България и нейната история.
- Национална идентичност и принадлежност, гордост
- Самосъзнание, спазване на българските традиции, активност в политическия живот /гласуване/, историческа памет
- Гордост с хилядолетната ни история
- Обичащ род и Родина
- Патриотизъм, защото българинът е патриот

На преден план излиза българското самосъзнание, вътрешната памет за род и Родина, историческа памет и българския език. Сънародниците ни в понятието „българин“ влагат и нещо повече като черти присъстват – гордост, доброта, гостоприемство, спазване на традициите, православна вяра, зов на кръвта, патриотизъм в най-чист вид. Резултатите означават, че самосъзнанието е водещо при определянето на понятието – БЪЛГАРИН.

Според Вас нужно ли е усъвършенстване на съществуващата правна уредба касаеща Българите в чужбина и получаването на българско гражданство?

ДА 16

ПО-СКОРО ДА 44

НЕ 2

ПО-СКОРО НЕ 1

НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ 19

Въпросът свързан с усъвършенстване на съществуващата правна уредба касаеща Българите в чужбина и получаването на българско гражданство и отговорите по него клонят в полза на ДА и ПО-СКОРО ДА, 60% от анкетиранияте. Не могат да преценят само 19 %, а 3 % за НЕ и ПО-СКОРО НЕ , като 18 % не намират за нужно да отговорят на въпроса. Видно е, че промяна е необходима с цел улесняване не само при кандидатстване за гражданство и съкращаване на сроковете за получаване на гражданство и други.

На въпроса - Какво трябва да се промени според ВАС и какво предлагате с цел подобряването на обслужването на граждани кандидатстващи за УБП(удостоверение за български произход)?

- Искат информация за правата на хората с български произход тоест държат да бъдат информирани за своите права, когато станат български граждани
- Изразяват задоволство от работата на ДАБЧ

- Въвеждане на ускорена процедура за получаване на гражданство, при доказан български произход
- Ускорено, безпроблемно и безплатно получаване на гражданство
- Онлайн регистратцията за записване на час за посещение в ДАБЧ да бъде ДОСТЪПНА
- **ДОВОЛНИ ОТ ОБСЛУЖВАНЕТО И НЯМА НУЖДИ ОТ ПРОМЕНИ**
- **СПОРЕД НЯКОИ ОТ АНКЕТИРАНИТЕ ПРОМЯНАТА И МНЕНИЕТО ПРИНАДЛЕЖАТ НА ЕКСПЕРТИТЕ КАКТО И НАЧИНИТЕ НА ПРОМЯНА**
- По-бърза обработка на документите
- Бърз и лесен онлайн достъп за записване в системата
- Достъпност на услугите/по-модерен начин
- Повече Гишета за прием на документи
- При услуга на Гише да се изисква познаване на литературната или диалектна форма на българския език от страна на подаващия
- Надежни документи за български произход издадени от държавен или чуждестранен орган, Българска Екзархия или БПЦ
- Повече уважение към българските учени изучаващи и писали за българските общности в чужбина
- Бързо получаване на гражданство тоест за минимални срокове, а не чакане с години
- Експедитивна обработка на документите
- Кратки срокове за получаване на УБП
- За българите от Западните покрайнини да не изисква доказване на произход
- **Да не се допускат парадокси и деца на едни същи родители да получават одобрение едното, а отказ другото**
- **Издаването на документи да става само при неоспорими доказателства за българския произход на заявителя**
- Улесняване на процедурата по гражданство
- По-голямо съдействие на Консулските служби по държави
- Да се издават документи по принадлежност към България
- Онлайн процедура
- Дават пример че получаването на гражданство в Румъния е от три до шест месеца, а в България с години и това е препоставка за корупция
- Предлага се България да приеме Решение на държавно ниво и да възвърне българското гражданство на всички бесарабски българи /Молдова, Украйна и т.н./за да има историческа справедливост. Реално дедите им не са се отказвали от България, род и родина. Няма какво да доказват, при положение, че са си българи.

- Да се има предвид асимилацията в различните исторически времена. Реално съществуват цели села говорящи български и носещи български имена, но записани като молдованци.

На лице излизат отговори свързани с онлайн регистрацията, хората желаят да е по-бързо и лесно всичко свързано с подаването на документите и запис на час за подаването им, мненията са от преминаване изцяло на онлайн обслужване до преминаване само на Гише от-до в рамките на деня и броят на гишетата да се увеличи. Също така има предложения доказването на произход за сънародниците ни от историческата диаспора да отпадне. Предлага се България да приеме Решение на държавно ниво и да възвърне българското гражданство на всички бесарабски българи /Молдова, Украйна и т.н./ за да има историческа справедливост. Реално дедите им не са се отказвали от България, род и родина, като това важи и за За българите от Западните покрайнини да не изисква доказване на произход. Предлага се да се въведе такса за издаване на УБП, с цел отваряне на повече гишета или да се създаде онлайн платформа за услуги и прием на документи на граждани; (Албания) и т.н.

АНКЕТНА КАРТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

за организации, КИЦ и Творчески обединения на представители от българските общности в чужбина

Приложение 2

Радваме се, че тази Анкета достига до Вас. Тя ще Ви отнеме не повече от 5 минути за попълване и ще е изключително ценна за нас. **Благодарим ви за участието!** Настоящата анкета се осъществява от Държавната агенция за българите в чужбина и има изцяло аналитични цели. Резултатите от нея ще бъдат използвани за научни анализи. Не сте длъжни да отговаряте на всички въпроси, но ще сме ви благодарни, ако го направите! Анкетата е в рамките на проект "Засилване на гражданското участие в изпълнение на политиката за българите в чужбина", съвместно с **Европейски социален фонд към ЕС и оперативна програма „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“**.

Име на Организацията - всички, Творческото обединение, БНУ, КИЦ, д

- ❖ 15 анкети
- ❖ 11 държави общо
- ❖ Най -голям брой анкети са от Испания (4 организации)

- ❖ Две са от Молдова, останалите са с по една анкета
- ❖ Организациите са Пасивни на базата на всички анкетиращи

Държава където се намира: Сащ, Молдова, Испания, Германия, Италия, Колумбия, Киргистан, Русия, Албания, Украйна

Нужна ли е промяна във връзка с взаимоотношенията между ДЪРЖАВАТА И ДЕЙСТВАЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ СПРЯМО БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА?

- По-скоро ДА **8**
- По-скоро НЕ **2**
- Не мога да отговоря **2**
- без отговор **3**

Какво трябва да се промени според ВАС и какво предлагате с цел подобряването на обслужването на граждани кандидатстващи за УБП(удостоверение за български произход)?

- ❖ По- бързо получаване на УБП – **2** (Молдова)
- ❖ Без отговор- **6**
- ❖ Няма отношение към получаване на УБП (Германия)
- ❖ Издаването на УБП би могло да се издава от българските консулски служби по света; (Италия)
- ❖ Обслужване онлайн (Колумбия);
- ❖ Няма забележки – **1** (Киргистан)
- ❖ Да се въведе такса за издаване на УБП, с цел отваряне на повече гишета или да се създаде онлайн платформа за услуги и прием на документи на граждани; (Албания)

Доволни ли сте от обслужването?

1. Да **8**
2. Не **1**
3. Понякога
4. Без отговор- **6**

Какви са очакванията Ви към българската държава в частност към Държавната агенция за българите в чужбина?/текст свободен по ваша преценка/

- ❖ **Провеждане на онлайн срещи, за получаване на информацията относно решенията на държавата**, а не тази информация да бъде научавана от българските медии. Да бъде признат труда на българските организации в чужбина, като е даден пример, че на 10-годишния юбилей на училище в Детройт не е получен поздрав от институциите в България, в частност ДАБЧ и МОН; (САЩ)
- ❖ **Покрепа за бъдещите студенти**, които ще следват в България. Подкрепа през първата година на адаптация и **повече информацията относно възможностите, които страната ни предоставя** на нашите сънародници; (Украйна)
- ❖ Контрол по 103 постановление, във връзка с кандидатстване във висшите учебни заведения; (САЩ)
- ❖ По- кратък срок за получаване на българско гражданство (Молдова); - **2**
- ❖ Държавата да подпомага българската общност, където и да се намира в чужбина (Испания);
- ❖ **По- добра обратна връзка с ДАБЧ**, в случаите, когато се търси сътрудничество и помощ за отпечатване на книги и други. **Необходимост от подновяване на информацията за организациите.** (Италия и Испания) - **2**
- ❖ Получаване на актуална информация във връзка със събитията, конкурси, възможности за финансиране по проекти от ДАБЧ; (Германия и Колумбия) - **2**
- ❖ **По- честа комуникация** и повече възможности за обратна връзка. В Колумбия липсва консулство на България; **Необходимост от електронно гласуване**, както и да може да се гласува независимо от това дали се набира минималният брой гласоподаватели, за да се отвори изборителна секция. (Колумбия);

- ❖ **Изказване на благодарности** към съдействието на ДАБЧ, както и към експертите, работещи съвместно с организациите зад граница, за оказаното съдействие и подкрепа. (Испания);
- ❖ Липса на българско представителство в Киргистан;
- ❖ **Подпомагане при изучаване на български език и българска история** в училищата и на други места, с цел опазване на българския език и самосъзнание; (Албания)
- ❖ Взаимопомощ при опазване на българското културно наследство и развитие на българската култура; (Албания)
- ❖ **Тясно сътрудничество при защита на правата на човека и особено на правата на малцинствата;** (Албания) **** В Албания асимилацията е силно изразена**
- ❖ Развиване на дългосрочно сътрудничество с ДАБЧ; (Албания)
- ❖ **Финансиране на проекти** за развитие на демокрацията и гражданското общество зад граница; (Албания)
- ❖ Изработване на план за създаване на Български културни институции; (Албания)
- ❖ Без отговор- 2

Как оценявате създадените условия за обслужване на гражданите от страна на ДАБЧ на Гише?

- Добро 1
- Много добро 3
- Не мога да преценя 3
- Задоволително
- Незадоволително
- БЕЗ ОТГОВОР- 4

Според Вас нужно ли е усъвършенстване на съществуващата правна уредба касаеща българите в чужбина и получаването на българско гражданство?

ДА- 3
ПО-СКОРО ДА 2
НЕ
ПО-СКОРО НЕ

НЕ МОГА ДА ПРЕЦЕНЯ- 5

Без отговор - 3

Според вас какво съдържа понятието „българин“?

- ❖ Всеки, който е роден като български гражданин , както и този, който се самоопределя като такъв, на базата на принадлежността му към българска общност, познанието на традициите, езика и културата, независимо от религията;
- ❖ Памет, гордост, достойнство - 4
- ❖ Патриотизъм– любов към своя народ и Отечество
- ❖ Принадлежност към родината - 3
- ❖ От гледна точка на неуспелите българи, понятието „Българин“ ги кара да се срамуват; от гледна точка на хората, които знаят кои са – съжаление, че не правим нищо (като народ) , за да променим мнението на другите за нас, защото нашата култура е в основата на цялата европейска цивилизация, заедно с тази на гърците и римляните; От гледна точка на западноевропейците, българите са „втора ръка хора“. В Италия съществуват изразите „българско гласуване“ или „българско мнозинство“; (Италия)
- ❖ Човек с българско национално самосъзнание, познаващ историята и традициите на България; (Колумбия)
- ❖ **Човек трябва да носи българското в себе си , където и да живее по света, както и да го популяризира (корен, култура, обичаи, традиции, история). (Испания);**
- ❖ **Българин е човек, който където и да е по света, има планове за завръщане в родината си! Мисли и сънува с български думи. Защишава отечеството си така, както би защитил децата си и се завръща в родината си! (Русия) ** Силен патриотизъм**
- ❖ Без отговор- 1

Препоръки към ДАБЧ/свободна форма

- ❖ С пощата до Консулствата да се изпращат и материали до организациите. Или по електронен път да бъдат изпращани последните промоционални клипчета за България;
- ❖ По- малък срок за получаване на УБП (Молдова);

- ❖ **Непрекъснатата комуникация с общностите, за които отделните служби отговарят.** ДАБЧ трябва да организира **конференции по държави**, където да запознава българите в чужбина със своите дейности и да търси съдействие за съвместни проекти. (Италия);
- ❖ Изказване на благодарности към екипа на ДАБЧ. Няма препоръки; (Испания)
- ❖ Съдействие в посока **създаване на държавна политика**, насочена към българите в чужбина; (Испания)
- ❖ Без отговор – 4
- ❖ Готовност за насърчаване на двустранните приятелски отношения между България и Киргистан;
- ❖ Създаване на национална стратегия за българите в чужбина с дефинирани **краткосрочни** (насока към опазване на националната идентичност на българите зад граница и създаване на нормални условия за живот) и **дългосрочни цели** (активно взаимодействие, сътрудничество и комуникация между ДАБЧ и българските дружества зад граница; (Албания)
- ❖ Подкрепа от страна на ДАБЧ и българските институции относно: комуникацията между детските училища и колежи в Украйна и България, правна и психологическа помощ; (Украйна)

Какви промени са необходими за подобряване на политиката към българите в чужбина? Споделете според Вас какво е нужно да се промени? /текст свободна форма/

- ❖ Промени в **сферата на административните услуги към Консулските служби**- завишени такси, грешна ценова политика; Изнесените консулски дни трябва да бъдат по- често и да има опцията част от административните услуги да се предлагат дистанционно (Саш, Чикаго);
- ❖ **Културно и икономическо сътрудничество между страните** (в случая България и Молдова);
- ❖ Повече информационна подкрепа за българските обществени организации, **възможност за различни обучения и семинари**, както за деца, така и за възрастни; (Украйна)
- ❖ Правна подкрепа; (Украйна)

- ❖ Създаване на **информационна платформа за българите в чужбина**. Нужда от проактивна комуникация от страна на институциите в България, отговарящи за българските общности, в това число и ДАБЧ; (Германия)
- ❖ **Липсва политика за изследване на българските общности по света** и поддържане на връзка с тях . Трябва да има **българска медия**, която да информира българите в отделните държави или региони (пример: Северна Америка, Западна Европа, Азия) Медиите трябва да се финансират от българската държава като целта е не само да информира българските граждани, но и да събира информация от тях като обратна връзка. (Италия);
- ❖ Посолствата ни трябва да имат хора, които да отстояват и защитават имиджа на България пред света. **Посолствата могат да работят със съдействието на българските медии в чужбина**, при евентуална поява на дипломатически скандал. България и българските посолства към момента не реагират при публична обида на държавно ниво. (Италия);
- ❖ Политиките ЗА българите в чужбина трябва да се създават съвместно с тях. (Испания);
- ❖ Промени по отношение на учителите в българските общности – преподаването в чужбина не се води като трудов стаж. (Русия);
- ❖ Всеобща държавна политика, насочена към българите в чужбина и най- вече **собствено министерство с министър и отдели за всяка област на живота в чужбина** като: образование, култура, социален и финансов отдел. Нужна е институция, занимаваща се само с българите в чужбина и проблемите, с които се сблъскват. (Испания)
- ❖ Необходимост от **съхраняването на българската идентичност**, както и от **инвестиране по отношение на опазването и развитието ѝ**. Съществува реална опасност при едно национално преброяване в Албания, хората които са българи да не се посочат официално като такива. Липсва интерес от страна на някои институции в България към неделните училища зад граница; (Албания)
- ❖ От съществено значение е **създаването на Национален съвет за българите в чужбина**, председателстван от Председателя на ДАБЧ с постоянни представители от българските малцинства от държавите с историческа българска диаспора, които да бъдат постоянни членове на съвета или да има по една позиция за всяка от тези страни. От съществено значение са контактите не само на държавно ниво, а и на цялата гама от отношения между България и съседните страни, населявани с големи български общности; (Албания)
- ❖ Без отговор – 4

Заклучения и препоръки:

Проблемите на българските общности зад граница са специфични и се обуславят от различни фактори, като местно законодателство, стандарт на живот в страната, степен на организираност на българите и други. Като цяло сред българската диаспора могат да бъдат разграничени следните групи:

- Български граждани от български етнически произход;
- Български граждани от друг етнически произход;
- Граждани на друга държава от български етнически произход, включително и бивши български граждани.

Особеностите при формиране на диаспората и динамиката на развитието ѝ в различните периоди, както и липсата на официална статистика, не позволяват точно да бъде определен броят ѝ. Според мнението на експерти от законодателната сфера е нужно усъвършенстване на съществуващата правна уредба. Смята се, че е необходимо да се уеднаквят редица понятия и да се дадат легални дефиниции на ключови термини, както и да се синхронизират изискванията на различните нормативни актове. Експертният анализ сочи, че в основния нормативен акт, уреждащ тази материя - Закона за българите, живеещи извън Република България, има пропуски и в този си вид той не може да регулира възникващите обществени отношения. За тази цел се предлага да бъде приет или Закон за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Република България, или по-удачният вариант – да се изработи изцяло нов закон, както и да се създаде система от подзаконови нормативни актове относно взаимодействието между държавните институции, неправителствените организации, местната власт, академичните общности, медиите и представителите на българската диаспора по света. Както подчертават експертите, уредбата на всички тези обществени отношения не е систематизирана, а напротив - разпръсната е в множество закони, наредби и други подзаконови нормативни актове. Според оценката им има редица неясноти в процедурите по придобиване на българско гражданство, а някои от тях макар и ясни, са непрактични от гледна точка на процесуална ефективност и бързина в обслужването.

Анкетното проучване сочи, че хората в по-голямата си част оценят факта, че е нужна промяна, но и е налице, че тази промяна принадлежи на експертното мнение. Демографският срив е твърде видим и обезпокоителен. Според направеното проучване и участващите в него е налице тенденция, нашите сънародници да се завърнат в България, като основен проблем за тях е niskият стандарт тук. Тоест, ако в България се повиши стандарта на живот, то много голяма част от нашите сънародници, включително и

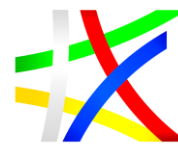

българската историческа диаспора биха работили, живели и допринасяли за развитието на родината ни.

Работата на Държавната агенция на българите в чужбина в тази област се основава на презумпцията, че българите в чужбина са неразделна част от българската нация и процесът на тяхното заселване в България е пряко съотносим към динамиката в демографското състояние на нашата страна.

В тази връзка политиката на държавата следва да бъде ориентирана към:

1. усъвършенстване на съществуващата правна уредба
2. събиране на повече експертни мнения в тази посока, и ясна дефиниция на понятието „българин”
3. по-голяма информираност сред нашите сънародници за възможностите за кариерно развитие в България, което означава създаване на информационен портал тясно целенасочен към българите в чужбина, работа, заплащане, възможност за инвестиции, кариерно развитие.
4. Да се предоставя редовна информация за всяка промяна в Законите касаещи нашите сънародници в чужбина
5. Повече обмен на информация между държавни институции, различен тип обединения и организации на наши сънародници в чужбина, подкрепа в различни техни инициативи, по-лесна процедура при кандидати за българско гражданство, особно за наши сънародници от историческите диапори
6. Предпоставка за задвръщане е изграждането на по-стабилна икономика
7. Усъвършенстване на нормативната база за улесняване на техния прием, регистрация, икономическа и социална защита, духовно приобщаване.
8. Разработване на интернет-версии за различни нива на обучение по български език и литература.
9. Разработване на специална програма за обучение на деца, живели със семействата си в чужбина, която би позволила пълноценната им реализация при завръщане в България.
10. Възобновяване провеждането на летни лагер-школи по български език и литература към базите на МОН.
11. подаването на информация да става чрез съвременните технологични средства – примерно електронен бюлетин, брошура, циркулярни писма, качване на информационните портали за тенденции и търсене на работна ръка в България, браншове и други. Всичко това само по себе си би изиграло положителна роля за завръщането на наши сънародници от чужбина.

12. Да се помисли в посока Засилване на двустранните отношения между отделните държави на различно ниво
13. Още по-тясна връзка със сънародниците зад граница. В някои от анкетните карти има благодарности към ДАБЧ за съдействието, отлична работа, помощ в трудни моменти, високата заинтересованост на институцията и навременната реакция при нужда
14. Още по-голяма **експедитивност при обслужването на студенти** от българските общности в чужбина
15. Да се намери начин ДАБЧ с взаимодействие с други държавни институции да публикува свободни работни места в България, браншове, търсене и евентуално заплащане
16. За ред и законност в България се обявяват нашите сънародници и спазване на Законите;
17. Държавна стратегия, политика и законодателство за завръщането на българите от чужбина.
18. Сигурност за хората.
19. **Подкрепа за бъдещите студенти**, които ще следват в България. Подкрепа през първата година на адаптация и **повече информация относно възможностите, които страната ни предоставя** на нашите сънародници
20. В Колумбия липсва консулство на България; **Необходимост от електронно гласуване**, както и да може да се гласува независимо от това дали се набира минималният брой гласоподаватели, за да се отвори избирателна секция. (Колумбия);
21. Липса на българско представителство в Киргистан
22. С пощата до Консулствата да се изпращат и материали до организациите. Или по електронен път да бъдат изпращани последните промоционални клипчета за България;
23. Подкрепа от страна на ДАБЧ и българските институции относно: комуникацията между детските училища и колежи в Украйна и България, правна и психологическа помощ; (Украйна) в реално време онлайн и по електронен път, форуми и срещи.
24. Създаване на **информационна платформа за българите в чужбина**. Нужда от проактивна комуникация от страна на институциите в България, отговарящи за българските общности, в това число и ДАБЧ; (Германия)
25. **Тясно сътрудничество при защита на правата на човека** и особено на **правата на малцинствата**; (Албания) **** В Албания асимилацията е силно изразена**
26. Развиване на дългосрочно сътрудничество с ДАБЧ

Заключение: Според направеното проучване и участващите в него е налице тенденция, нашите сънародници да се завърнат в България, като основен проблем за тях е ниският стандарт тук.

Тоест, ако в България се повиши стандарта на живот, то много голяма част от нашите сънародници, включително и българската историческа диаспора биха работили, живели и допринасяли за развитието на родината ни. Работата на Държавната агенция на българите в чужбина в тази област се основава на презумпцията, че българите в чужбина са неразделна част от българската нация и процесът на тяхното заселване в България е пряко съотносим към динамиката в демографското състояние на нашата страна.

На преден план изпъква корелацията между тенденцията за връщане в България и професионална реализация на нашите сънародници от чужбина в Родината и повишаването на стандарта на живот. Определено те имат нужда от по-висока информираност по посока свободни работни места, заплати по сектори, възможности за повишаване на професионална квалификация или добра реализация съобразно компетенциите, които имат.

Насърчаване въвеждането на стандартни *методи за комуникация*, както вътрешни, така и външни, с цел намаляване на потенциалната загуба или Във връзка с направеното проучване и изводите сред нашите сънародници в чужбина, показва, че е необходимо по-тясна координирана и конкретна, ясно разпознаваема политика на българската държава отговаряща на новите потребности и очаквания на нашите сънародници в чужбина. Актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба в посока поставяне на ясни рамки за регулиране на обществените отношения между структурите на централната и местната власт от една страна и българите, българските общности и организационните им структури от друга страна. Въвеждане на принцип на съгласуваност на политиките, провеждани към общностите зад граница и насърчаване на взаимодействието на всички държавни органи и неправителствения сектор чрез надграждане на инструменти за общи действия.